

ESPOO
ESBO

TASKUTILASTO 2019

**ESPOON
HISTORIAA**
SIVU 4

**NÄHTÄVYYKSIÄ &
ESPOON KARTTA**
SIVU 8

ALUE
SIVU 10

YMPÄRISTÖ
SIVU 11

VÄESTÖ
SIVU 12

**VÄESTÖN KOULUTUS-
JA TULOTASO**
SIVU 15

TYÖMARKKINAT
SIVU 16

**MATKAILU &
LIIKENNE**
SIVU 18

RAKENTAMINEN
SIVU 19

ASUMINEN
SIVU 20

**HOITO- JA
HOIVAPALVELUT**
SIVU 21

**OPETUS & KULTTUURI
JA VAPAA-AIKA**
SIVU 22

**KAUPUNGIN
TALOUS**
SIVU 24

**KAUPUNGIN
HENKILÖSTÖ**
SIVU 25

**KAUPUNGIN
HALLINTO**
SIVU 26

ESPOO.FI

Espoo.fi kertoo kaupungin toiminnasta, palveluista ja päätöksenteosta. Voit seurata vireillä olevia asioita sekä osallistua ympäristön ja palveluiden suunnitteluun. Voit myös antaa palautetta ja keskustella.

Ajantasainen tieto kaupungin tapahtumista yhteystietoineen on Internetissä osoitteessa:
Espoo.fi > Tapahtumia

X HISTORIAA

Espoon Muuralasta löydettiin vuonna 1920 mammutin poskihammas, jonka iäksi on todettu vähintään 43 000 vuotta. Vanhimmat merkit Espoossa ihmisasutuksesta, kivikauden metsästäjistä, ovat 9000 vuoden takaa. Uudet asukkaat kivikauden loppupuolella toivat tullessaan maanviljelytaitoja. Pronssikaudella, alkaen noin 3500 vuotta sitten, ainakin merkkihenkilöt haudattiin

näkyville paikoille kallioille kivistä koottuihin röykkiöihin. Espoossa tällaisia pronssikautisia röykkiöhautoja on yli 70. Rautakaudelta löytöjä on Espoosta melko vähän, mutta Taavinkylästä on löytynyt rautakautinen kalmisto. Sieltä löytyi kaksi pronssista kaularengasta.

Ruotsalaiset uudisasukkaat asuttivat Uudenmaan rannikkoa 1200-luvulla. Espoossa oli todennäköisesti vähän suomalaista asutusta jo ennen ruotsalaisten uudisasukkaiden tuloa. Uudisasukkaat asettuivat Gumbölenjoen ja Mankinjoen yhtymäkohtaan ja kylälle annettiin nimeksi Espåby. Kylän

nimi saattaa viitata joen rannalla kasvaneisiin haapoihin (ruots. äspe=haapa).

Aluksi Espoo oli Kirkkonummen alainen kappeliseurakunta, mutta jo 1400-luvulla Espoosta tuli itsenäinen pitäjä. Vanhin nykyisin tunnettu kirjallinen maininta Espoosta on vuodelta 1431. Tutkimusten perusteella on päätelty, että Espooseen rakennettiin puukirkko jo 1300-luvun jälkipuoliskolla. Itsenäinen seurakunta Espoosta tuli vuonna 1458 ja puukirkon tilalle rakennettiin kirkkokuori vuosina 1485-1490.

Kustaa Vaasan aikana ja aloitteesta Espooseen

perustettiin kuninkaankartano Mankbyn ja Espåbyn kylien alueella. Maanvaihtosopimus kruunun ja kylien talonpoikien välillä solmittiin kesäkäräjillä 27.8.1556. Kuninkaankartanon perustamispäivänä elokuun 27. vietetään nykyään Espoo-päivää. Espoon kuninkaankartanon toiminta päättyi 1632, kun se siirtyi palkkiona sodassa kunnostautuneelle Gustaf Hornille.

Isovihan aikana 1700-luvun alussa espoolaisilla oli vaikeat ajat. Venäläiset joukot majoittuivat Suuren rantatien varteen Bembölen ja Södrikin kyliin, ja talonpojat joutuivat lähtemään pakoon taloistaan

ja etsimään turvaa muualta. Vaurautta ja toimeliaisuutta espoolaisille sen sijaan toi Viaporin linnoituksen rakentaminen 1700-luvun puolesta välistä lähtien.

Jo 1600-luvulla nykyiseen Leppävaaraan perustettu Albergan kartano sai uudeksi omistajakseen Viaporin upseerin Carl Tersmedenin. Kartanossa vietettiin vilkasta seuraelämää ja sinne rakennettiin komea puutarha. Nykyisen Espoon keskuksen alueelle perustettiin lasaretti eli sairaala Viaporin sotilaita varten ja siitä kehittyi suosittu terveyslähde, jonka toiminta jatkui 1800-luvun puoliväliin saakka. 1700-lu-

vun lopussa perustettiin Laajalahteen Ruukinrantaan fajanssitehdas, jossa valmistettiin mm. uunikaakeleita ja erilaisia ruukkuja.

Senaattori Carl Johan Walleen osti Träskändan kartanon vuonna 1820 perheensä kesäisen seuraelämän tukikohdaksi. Hänen tytärpuolensa Aurora Karamzinin omistajakautena vuosina 1840 - 1895 kartano tuli monin tavoin tunnetuksi. Varakas ja hyväntekeväisyystään tunnettu Aurora Karamzin teki kartanostaan ja etenkin sen puistosta yhden Suomen komeimmista. Kartano kuitenkin paloi 1888 ja puisto kärsi pahoin

myrskyssä 1890.

Kasvava Helsinki tarjosi 1800-luvun lopulta lähtien hyvät markkinat espoolaisille teollisuusyrityksille. Espoonlahden alueelle keskittyi tiili-teollisuutta ja Soukkaan muodostui vireä puuseppäyhteisö. Rantaradan valmistuminen vuonna 1903 helpotti uusien asukkaiden ja teollisuuslaitoksien asettumista Espooseen. Kaukalahdessa oli tiilitehtaiden lisäksi merkittävää lasiteollisuutta aina 1950-luvun alkuun saakka.

Espoon voimakas kehitys alkoi 1950-luvulla. Väestömäärä kasvoi nopeasti, rakentaminen kiihtyi ja palveluelinkeinoista tuli

suurin työllistäjä. Kansainvälisten esikuvien innoittamana puutarhakaupunki Tapiolaa alettiin rakentaa vuonna 1953 Espoon maalaispitäjässä. Vuonna 1963 Espoosta tuli kauppalaja ja vuonna 1972 kaupunki. Espoo on ollut vuodesta 1990 Suomen toiseksi suurin kaupunki ja vuoden 2019 alussa asukkaita oli 283 632.

Suomenkielestä tuli enemmistön kieli 1940-luvun lopulla, siihen asti Espoossa oli ollut ruotsinkielisten enemmistö. Nykyään Espoossa puhutaan yli 120 kieltä ja vieraskielisen väestön määrä on noin 48 000 henkeä.

KIRKKOJA

Kaukalahden kappeli	E1
Espoon tuomiokirkko	D3
Ekumeeninen keskus.....	B3
Leppävaaran kirkko.....	D5
Myöhempien Aikojen PyhienJeesuksen Kristuksen Kirkko (Helsingin temppeli, mormoni)	D5
Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko (ortodoksi).....	E5
Tapiolan kirkko.....	E5
Olarin kirkko.....	E4
Espoonlahden kirkko.....	F2
Soukan kappeli	G3

MUSEOITA JA KOHTEITA

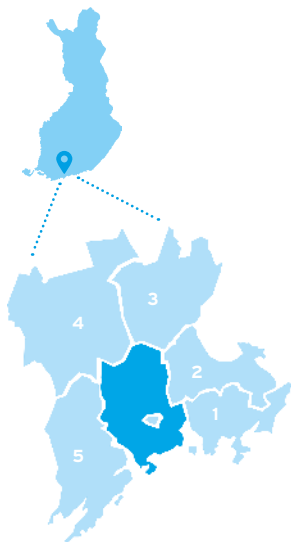
Espoonkartano	E1
Koulumuseo Lagstad	D2
Bembölen kahvitupa.....	D3
Glims talomuseo.....	D3
Suomen luontokeskus Haltia...	B1
Espoon Automuseo	B3
Marketan puisto	C3
Träskändan puisto	D3
Albergan kartano	D5
Kotiseututalo Parkvilla.....	D5
Sellosali, musiikkisali.....	D5
Laajalahden lintuvesi.....	E5
Villa Elfvikin luontotalo.....	E5
Gallen-Kallelan Museo	D5

Aalto-yliopisto.....	E5
Dipoli	E5
Teknologiakeskus Innopoli.....	E5
Kivimuseo	E5
Polyteekkarimuseo	E5
Näyttelykeskus WeeGee: EMMA - Espoon modernin taiteen museo, Espoon kaupunginmuseo KAMU, Suomen Ielumuseo Hevosen- kenkä, Suomen Kellomuseo, Futuro-talo.....	E5
Helinä Rautavaaran museo....	E5
Espoon kulttuurikeskus	E5
Galleria AARNI.....	E5
Espoon kaupunginteatteri	E5
Haukilahden vesitorni	F4
Huvilamuseo Villa Rulludd.....	F3

LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA

Nuuskion kansallispuisto.....	B1
Solvallan urheilupuisto	B1
Solvalla Swinghill	B1
Vesipuisto Serena & Serena Ski.....	A3
Leppävaaran urheilupuisto....	D5
Vermontin ravirata	D5
Tapiolan urheilupuisto	E4
Espoon saaristo.....	G4

ALUE

LENTOETÄISYYDET ERÄISIIN KAUPUNKEIHIN

	KM
Tampere	143
Turku	150
Oulu	513
Tallinna	101
Pietari	282
Tukholma	399
Bryssel	1 646
Lontoo	1 847

NAAPURIKUNNAT

1 Helsinki, **2** Vantaa,
3 Nurmijärvi, **4** Vihti,
5 Kirkkonummi,
Kauniainen (Espoon sisällä)

Espoon pinta-ala	528 km ²
Maa-alue	312 km ²
Vesistöä,	216 km ²
josta merialue	198 km ²
Merenrannikkoa	58 km

Espoon korkein kohta 114,2 m Velskolassa

Saaria 165, suurin saari Pentala

Järviä 95, suurin järvi Bodom

Asukkaita 1.1.2019 / maa-km² **909**

MAANOMISTUS 31.12.2018

Espoon kaupunki	37,0 %
Muut	63,0 %

ILMASTO ESPOO (TAPIOLA)

2018	
lämpimin kuukausi, keskilämpötila (heinäkuu)	20,4 °C
kylmin kuukausi, keskilämpötila (helmikuu)	-7,8 °C

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

	2016	2017
CO ₂ -ekvivalenttitonnia/as	4,3	4,1

MAALÄMPÖKAIVOT

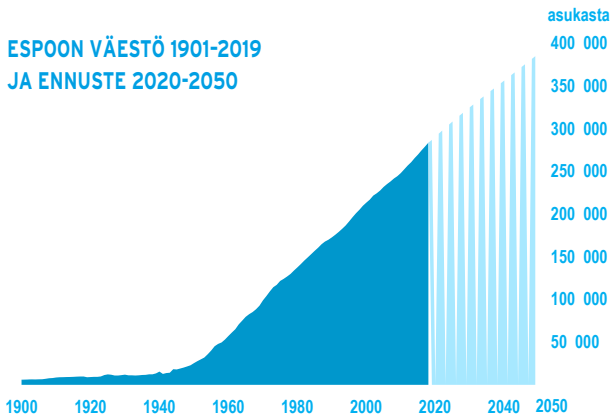
	2017	2018
määrä Espoossa	3 430	3 846

ESPOON LUONNONSUOJELUALUEET

Suojeltuja alueita on Espoossa yhteensä 3 830 ha. Suurimman yksittäisen kokonaisuuden muodostaa Nuuksion kansallispuisto, josta noin 1990 ha sijaitsee Espoossa. Luonnonsuojelualueita on 92, joista 48 kpl on kaupungin omistuksessa. Lisäksi 54 luonnonmuistomerkkiä ja 32 suojeltavaa luontotyyppiä.

Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki vuodesta 1990 alkaen.

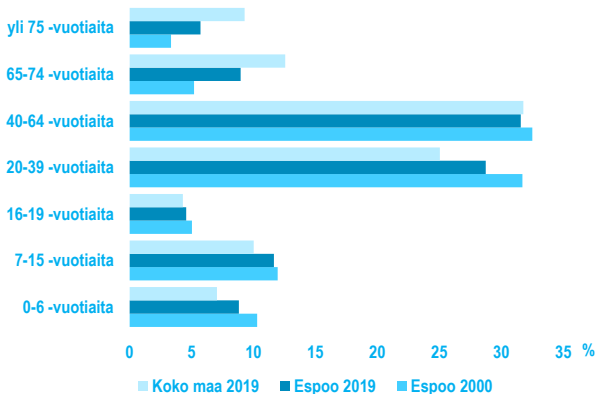
ESPOON VÄESTÖ 1901-2019 JA ENNUSTE 2020-2050

ESPOON VÄKILUKU 1.1.2019 283 632

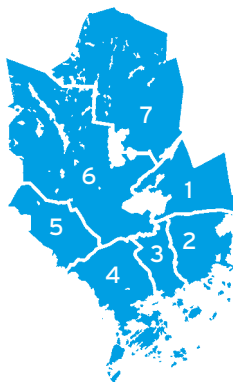
KIELIJAKAUMA (%)	ESPOO 2010	ESPOO 2019	KOKO MAA 2019
Suomenkielisiä	83,0	76,0	87,6
Ruotsinkielisiä	8,3	7,0	5,2
Muunkielisiä	8,7	17,0	7,1

IKÄJAKAUMA (%)

VÄESTÖ SUURALUEITTAIN 1.1.2019

1 Suur-Leppävaara	69 505
2 Suur-Tapiola	47 313
3 Suur-Matinkylä	42 698
4 Suur-Espoonlahti	55 620
5 Suur-Kauklahti	10 535
6 Vanha-Espoo	41 077
7 Pohjois-Espoo	11 610

KANSALAIUUUS (%)	2010	2019
Suomen kansalaisia	93,7	89,1
Ulkomaisten kansalaisia	6,3	10,9

USKONTOKUNTA (%)	2010	2019
Luterilaisia	72,9	59,1
Ortodokseja	1,2	1,1
Muita	1,9	2,4
Uskontokuntiin kuulumattomia	24,0	37,4

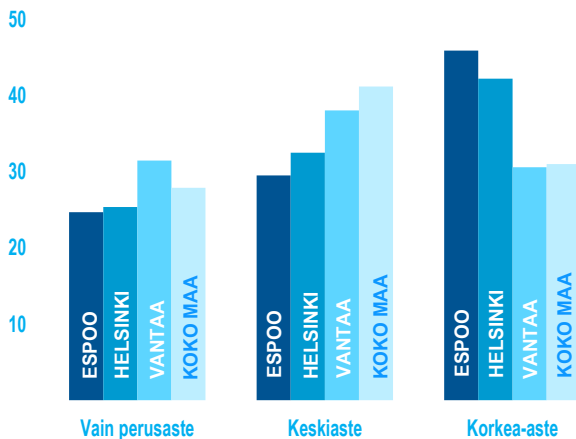
VÄESTÖN MUUTOKSET	2010	2016	2017
Syntyneitä	3 579	3 236	3 089
Kuolleita	1 328	1 445	1 440
Espooseen muuttaneita	16 900	20 921	21 488
Espoosta muuttaneita	15 538	17 966	18 502
Muuttovoitto	1 362	2 955	2 986
Väkiluvun korjaus	27	35	-174
Väestönlisäys	3 640	4 781	4 461

VÄESTÖN KOULUTUS- JA TULOTASO

Espoon koulutustaso on maan toiseksi korkein.

15 VUOTTA TÄYTTÄNEEN VÄESTÖN KOULUTUSJAKAUMA 31.12.2017, %

VALTIONVERONALAISET TULOT

MEDIAANI 2017

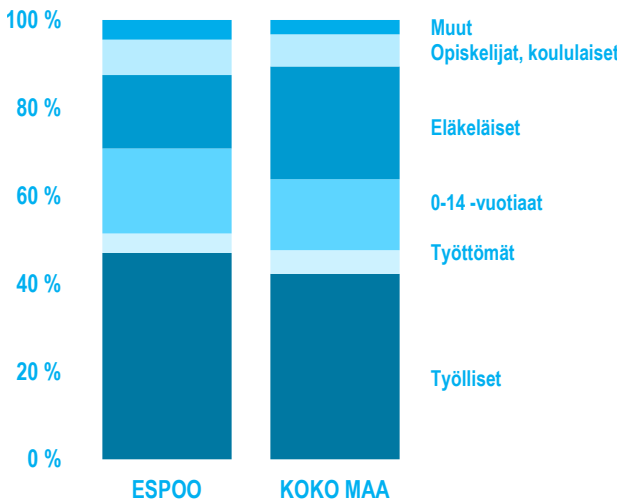
	ESPOO	KOKO MAA
euro/vuosi	30 231	24 433
muutos-% 2010-2017	7,9	14,6

TYÖMARKKINAT

Työvoima on työllisten ja työttömien summa.

VÄESTÖ TOIMINNAN MUKAAN 31.12.2017

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

	2017	2018	2019
Työttömiä 31.3. (TEM*)	13 242	11 514	10 736
Työttömyysaste 31.3. (TEM*)	9,4 %	8,1 %	7,5 %
Työllisyysaste (15-64 v.) **	76 %	75 %	
Työpaikkaomavaraisuus **	92 %	91 %	

* Työ- ja elinkeinoministeriö

** Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

**TYÖLLINEN TYÖVOIMA JA TYÖPAIKAT
TOIMIALOITTAIN 31.12.2016**

TOIMIALA	TYÖLLINEN TYÖVOIMA	%	TYÖ- PAIKAT	%
Maa- ja metsätalous	260	0,2	191	0,2
Sähkö, lämpö, vesi, ja jätehuolto	1 303	1,0	1 720	1,5
Teollisuus	10 286	8,1	10 875	9,3
Rakentaminen	6 394	5,0	5 897	5,0
Kauppa, majoitus, ravitsemistoiminta	26 658	20,9	26 635	22,8
Informaatio ja viestintä	12 272	9,6	11 870	10,1
Rahoitus, vakuutus	5 348	4,2	3 057	2,6
Kiinteistöala	1 468	1,1	1 049	0,9
Asiantuntijapalvelu	23 787	18,6	21 121	18,1
Julkinen hallinto ja palvelut	31 729	24,8	27 449	23,5
Muut palvelut	6 858	5,4	5 795	5,0
Tuntematon	1 347	1,1	1 348	1,2
Yhteensä	127 710	100	117 007	100

MATKAILU

	2010	2018
Yöpymisiä majoitusliikkeissä,	278 107	467 000
joista ulkomaalaisia, %	40,9	39,0

MATKAILUNEUVONTA

Matkailuneuvontaa saa
Espoon asiointipisteistä
puh. (09) 8165 7070

VISIT ESPOO

www.visitespoo.fi

ESPOON KESKUS

Espoonatori, Kamreerintie 3

LEPPÄVAARA

Sello, Leppävaarankatu 9

MATINKYLÄ

Iso Omena, Suomenlahdentie 1

ESPOONLAHTI

Pikkulaiva, Ulappakatu 2

KALAJÄRVI

Ruskatalo, Ruskaniitty 4

TAPIOLA

Espoon Kulttuurikeskus,
Kulttuuriauquio 2

LIIKENNE

	2010	2017
Henkilöautoja 31.12.	116 312	138 005
1 000 asukasta kohti	469	495
Tieliikenneonnettomuuksia	822	353

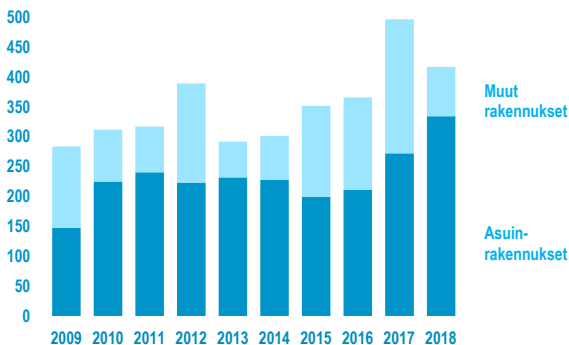
LIIKENNESUORITE

Milj.ajon.km/vuosi	1 584	1 639
--------------------	-------	-------

RAKENNUSKANTA 31.12.

	2010	2017
Rakennuksia yhteensä	34 689	38 302
Asuinrakennuksia	31 379	34 609
pientaloja	28 807	31 648
kerrostaloja	2 572	2 961
Muita rakennuksia	3 310	3 693
Kesämökkejä	1 615	1 661

RAKENNUSTUOTANTO ESPOOSSA 2009-2018, 1 000 KERROS-m²

ASUNTOTUOTANTO

	2010	2018
Valmistuneita asuntoja yhteensä	2 170	3 852
pientaloihin, %	29	24
kerrostaloihin, %	71	76
Pinta-ala / asunto, m ²	76	63

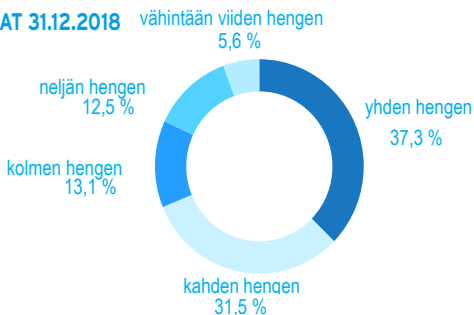
ASUMINEN

ASUNTOKANTA 31.12.	2000	2010	2017
Asuntojen määrä yhteensä	93 149	114 449	131 541
pientaloissa, %	42,8	41,9	39,9
kerrostaloissa, %	55,7	57,1	59,2
Omistusasuntoja, %	53,6	56,4	52,8
Asuntojen keskipinta-ala, m ²	79	81	80
Pinta-ala / asukas, m ²	34	36	36

VANHOJEN OSAKEHUONEISTOJEN VELATON HINTA (EURO/m²)

	2017	2018	MUUTOS-%
Rivitalot	3 391	3 438	1,4
Kerrostalot	3 407	3 499	2,7

ASUNTOKUNNAT 31.12.2018

TERVEYSKESKUSKÄYNNIT

	2015	2018
Käynnit lääkärillä	203 540	201 677
Lastenneuvolat	93 559	95 173
Äitiysneuvolat	43 807	40 340
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	95 489	93 292
Hammashoitolat	219 956	226 186

KUNNALLISIA VANHUSTEN PALVELUJA

	2015	2018
Palveluasumispaikkoja*	1142	1 345

VARHAISKASVATUS

	2015	2018
Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä	16 351	16 934
Kaupungin päiväkodeissa	11 142	12 415
Kaupungin perhepäivähoidossa	934	631
Lapsia yksityisistä päiväkodeista ostetuilla paikoilla	2 084	1 237
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella	2 191	2 651
Kunnallisia päiväkoteja	171	170
Asukaspuistoja	15	16

* kaupungin oma toiminta ja ostopalvelut yhteensä

OPETUS & KULTTUURI JA VAPAA-AIKA

ESPOOSSA SIJAITSEVAT OPPILAITOKSET JA OPPILASMÄÄRÄT 2018

	KOULUJA	OPPILAITA
Peruskoulut	88	31 806
Päivälukiot	12	5 406
Aikuislukiot	1	272
Ammatilliset oppilaitokset (2017)	3	14 052
Ammattikorkeakoulut	2	6 140
Yliopistot (2017)	1	11 703

TYÖVÄENOPISTO 2018

kursseilla kävijöitä	51 488
----------------------	--------

KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUJA 2018

ESPOON KAUPUNGINKIRJASTO

16 kirjastoa, 1 minikirjasto (Espoon sairaala), 2 kirjastoautoa.
Kävijöitä 4,3 milj. Lainauksia 4,2 milj.

MUSEOT

Näyttelykeskus WeeGeen museot/museotilat: EMMA, KAMU, Lelumuseo Hevosenkenkä, Kellomuseo, Futuro, Suuronen. Muut museot: Gallen-Kallelan Museo, Helinä Rautavaaran museo, Talomuseo Glims, Huvilamuseo Villa Rulludd, Koulumuseo Lagstad, Saaristomuseo Pentala. Museokäyntejä 447 496.

KULTTUURITALOT

Espoon kulttuurikeskus, Sellosali, Karatalo, Kannusali, Lasten kulttuurikeskus Aurora, Vindängen. Kävijöitä 310 404, tapahtumia 2 352.

ESPOON KAUPUNGINORKESTERI TAPIOLA SINFONIETTA

Esityksiä 182, yleisöä 39 687.

ESPOOLAISET AMMATTITEATTERIT

Espoon kaupunginteatteri, Teatteri Hevosenkentä, Unga Teatern, TotemTeatteri, Tanssiteatteri Glims & Gloms.

Esityksiä 781, yleisöä 95 078.

NUORISOPALVELUT

Nuorisotiloja 20 (sisältää kerhotilat, Gräsan kädentaitojen keskuksen ja Tyttöjen talon), Ohjaamotalo, NuoriEspoo-paku (liikkuva toimipiste). Kesäsetelit 900 kpl ja yrityssetelit 33 kpl.

LIIKUNTA

Liikuntahalleja	7
Uimahalleja	4
Urheilupuistoja	7
Jäähalleja	7
Uimarantoja	21
Kuntoratoja ja ulkoilureittejä	lähes 200 km
Luontopolkuja	26
Venepaikkoja	4 200

KAUPUNGIN TALOUS

TILINPÄÄTÖS 2018

	MILJ. EUROA	EURO/ ASUKAS
TULOSLASKELMAN TIEDOT		
Toimintatuotot	380	1 340
Valmistus omaan käyttöön	12	41
Toimintakulut	-1 768	-6 226
Toimintakate	-1 376	-4 846
VUOSIKATE		
Poistot ja arvonalentumiset	-161	-567
Tilikauden tulos	34	121
TASEEN LOPPUSUMMA		
	3 919	13 803
<hr/>		
Lainamäärä 31.12.	798	2 812
Konsernin lainakanta 31.12.	3 503	12 336
<hr/>		
Kunnallisvero	1 260	4 437
Yhteisövero	125	441
Kiinteistövero	117	412
Verotulot yhteensä	1 502	5 290
<hr/>		
Valtionosuudet	43	152
<hr/>		
Kaupungin nettoinvestoinnit	271	
Konsernin nettoinvestoinnit	459	

TULOVEROPROSENTTI

Tuloveroprosentti 17,75 % vuosina 2010-2013

Tuloveroprosentti 18,00 % vuosina 2014-

KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ 31.12.

TOIMIALA	2018	%
Konsernihallinto	439	3,1
Sosiaali- ja terveystoimi	3 714	26,0
Sivistystoimi	8 008	56,1
Tekninen ja ympäristötoimi	1 365	9,6
Konsernipalvelut	756	5,3
Yhteensä	14 282	100
Henkilöstöä / 1000 asukasta	50,4	

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOONPANO 1.5.2019

JÄSENIÄ YHTEENSÄ	75
Kansallinen Kokoomus (Kok.)	27
Vihreä liitto (Vihr.)	17
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)	10
Ruotsalainen kansanpuolue (SFP)	6
Perussuomalaisten valtuustoryhmä (PerusS)	3
Suomen Keskusta (Kesk.)	3
Vasemmistoliitto (Vas.)	3
Sininen valtuustoryhmä (ST)	3
Kristillisdemokraatit (KD)	2
Liberaali valtuustoryhmä (Lib)	1

KAUPUNGINHALLITUS (15 JÄSENTÄ)

KAUPUNGINJOHTAJA

Jukka Mäkelä

KAUPUNGIN TOIMIALAJOHTO

Olli Isotalo, teknisen toimen johtaja

Juha Metso, perusturvajohtaja

Harri Rinta-aho, sivistystoimenjohtaja

ESPOON ASIINTIPISTEET PUH. (09) 8165 7070

ESPOON KESKUS

Esponentori, Kamreerintie 3

LEPPÄVAARA

Sello, Leppävaarankatu 9

MATINKYLÄ

Iso omena, Suomenlahdentie 1

ESPOONLAHTI

Pikkulaiva, Ulappakatu 2

KALAJÄRVI

Ruskatalo, Ruskaniitty 4

TAPIOLA

Espoon kulttuurikeskus, Kulttuuriaukio 2

ESPOON KAUPUNGIN TASKUTILASTO

Julkaisija: Espoon kaupunki, Konsernihallinto,
Tutkimus ja tilastot

Käyntiosoite: Virastopiha 2 C

Postiosoite: PL 631, 02070 ESPOON KAUPUNKI

Puhelinvaihte: (09) 81621

Sähköposti: tieto@espoo.fi

www.espoo.fi/tieto

KANNEN KUVAT: TARU TURPEINEN

PAINOPIAIKKA: NEWPRINT OY • ISSN 1458-1906

